

Kázeň z ev. Služieb Božích, Bratislava (Nový kostol), 9. 7. 2024,
18.00, utorok po

6. nedeli po Svätej Trojici, ES: 360, 217, 437, A 89, čítaný text:
Skutky 16, 11 - 18

Skutky apoštolov 16, 19 - 34: „¹⁹ Keď jej páni videli, že im ušla nádej na zárobok, chytli Pavla a Síla a vliekli ich na námestie pred (mestský) súd; ²⁰ i predviedli ich pred sudcov hovoriac: Títo ľudia búria naše mesto; sú Židia ²¹ a hlásajú obyčaje, ktoré my Rimania nesmieme prijať, ani zachovávať. ²² Súčasne aj zástup povstal proti nim a sudcovia strhli z nich rúcho a rozkázali ich zbičovať. ²³ Keď ich zbičovali, uvrhli ich do väzenia a žalárnikovi prikázali, aby ich starostlivo strážil. ²⁴ Keď dostal taký príkaz, uvrhol ich do vnútorného väzenia a nohy im tuho zovrel do klady. ²⁵ Okolo polnoci modlili sa Pavel a Sílas, spievali Bohu chvály a väzni ich počúvali. ²⁶ Odrazu nastalo veľké zemetrasenie, takže sa otriasali základy žalára, všetky dvere sa razom otvorili a všetkým sa uvoľnili okovy. ²⁷ Keď sa žalárnik prebudil a dvere väzenia videl otvorené, tasil meč a chcel si vziať život; domnieval sa totiž, že väzni utiekli. ²⁸ Ale Pavel zavola silným hlasom: Neublížuj si! Ved' sme všetci tu! ²⁹ I pýtal si svetlo, vbehol a trasúc sa padol pred Pavlom a Sílom, ³⁰ vyviedol ich hovoriac: Páni, čo mám činiť, aby som bol spasený? ³¹ Odpovedali mu: Ver v Pána Ježiša a budeš spasený ty aj tvoj dom! ³² Potom hovorili mu slovo Božie, aj všetkým v jeho dome. ³³ V tú nočnú hodinu prijal ich k sebe, umyl im rany a hneď sa dal pokrstiť aj on, aj všetci jeho domáci. ³⁴ Potom ich zaviedol do domu, pripravil stôl a veselil sa s celým domom, že uveril Bohu.“

Milí bratia a milé sestry!

Mestom mnohých zázrakov je Filipis, prvé mesto na európskom kontinente, do ktorého sa dostala zvesť Kristovho evanjelia. Pôvodne bolo gréckou kolóniou pomenovanou po Filipovi Macedónskom. Od konca 1. st. Filipis patrilo pod Rímsku ríšu. Bývalo v ňom veľa vyslúžilých

rímskych vojakov a ich potomkov. **Boli veľmi hrdí na to, že sú rímskymi občanmi.**

Prvý zázrak vo Filipis sa udial, keď (Sk 16, 13 - 15) Pavel a Sílas „v sobotný deň vyšli za bránu k rieke, kde - ako sa nazdávali - (Židia) sa modlievali. K rieke šli, lebo v meste nebola synagóga (aby mohla byť, bolo potrebné, aby sa zišlo aspoň 10 mužov) a v rímskom meste sa mohli konať iba oficiálne obrady. Bolo zakázané šíriť náboženský kult neuznaný Rímskym štátom - s výnimkou, ak nedochádzalo k politickým či spoločenským porušeniam zákona. Výsledok? - **Obchodníčka s látkami Lýdia sa dala pokrstiť aj so svojou domácnosťou.** Umožnila Pavlovi a Sílasovi bývať v jej dome. Uverila a hneď slúžila Kristovej veci.

Druhý zázrak sa udial (Sk 16, 16 - 18), keď sa s Pavlom a Sílasm stretla **otrokyňa, ktorá právne patrila svojim pánom, ale ešte viac zlému duchu.** Ten ju ovládal. **Pavel z nej zlého ducha vyhnal** a z nej, z otročenej bytosti, sa stala celistvá osobnosť. **Vyhnaný bol nielen zlý duch, ale spolu s ním aj zdroj príjmov. Zlatá baňa sa zavrela.** To pánov dievčiny poriadne našťvalo. Vliekli Pavla a Síla pred sudcov na agoru (námestie, centrum verejného života. Obvinili ich z poburovania a šírenia cudzieho náboženstva.

Oboch **bez súdu kruto potrestali.** Strhli z nich odev a **zbičovali ich,** potom zatvorili do

najviac zabezpečenej cely pre najnebezpečnejších zločincov a nohy im zovreli do klady.

Verejne zhanobení, v roztrhanom oblečení, s do krvi zodretým chrbtom a uboleným telom sa Pavel a Sítas modlia „na Tranovského spôsob“: Dvakrát se modlí, kdo zpívá, když radostné srdce při tom bývá. Nie úpenie, ani preklínanie nepriateľov, ale piesne na oslavu Boha plynú z úst týchto svedkov Kristovho evanjelia. **Pavel a Sítas spievajú uprostred kríža. V base vo Filipis znie polnočný koncert. Pritom Pavel a Sítas boli v bezvýchodiskovej situácii, v najhlbšej noci** (nielen vzhľadom na hodinky, ale existenciálne), **no všetko premieňa sila modlitby a oslavovania Boha.** To je **tretí zázrak.** Pripomína **Jonáša** (2, 2n), ktorý „*modlil sa zvnútra ryby k Hospodinovi, svojmu Bohu: Na Hospodina volal som zo svojho súženia a On ma vyslyšal.*“ Alebo troch mládencov z knihy **Daniel** (3, 16n), ktorí „*odpovedali kráľovi Nebúkadnecarovi: ... náš Boh, ktorého vzývame, nás môže vyslobodiť z rozpálenej ohnivej pece, a vyslobodí nás aj z tvojej ruky, kráľu.*“

Pavel a Sítas vo Filipis nezačali svoje európske misijné ťaženie masovou evanjelizáciou. Šli tam, kde sa k modlitbám stretávalo len zopár ľudí, kde bol prítomný iba zlomok obyvateľov mesta. **Pavel a Sítas nehľadeli na to, čo**

voláme úspechom. Nepočítali s tým, koľko ľudí „zasiahnu“ evanjeliom. Nerátajú počty, nesústreďujú sa na štatistiku; počítajú s Kristom. Preto nie sú v depresii z toho, že vo Filipis prijali evanjelium najprv len v jedinej domácnosti obchodníčky Lýdie. Misijne nedobylí mesto, nanajvýš kúsok predmestia, no nie sú z toho nervózni. **S nemnohými sa zhromažďujú k modlitbe, aby zápasili za spásu mnohých. Počítajú s Kristom.** Ved' nejde o to, čo robia oni. **Rozhodujúci faktor je Ježiš.** Ide o spásu, ktorú Pán Kristus ponúka obyvateľom Filipis. **To, čo prinášajú, o čo prosia, je jednoduché: Posolstvo: Spasiteľ - Kristus je tu.** A vo väzení nerobia nič iné. **Modlia sa, zápasia o spásu ďalších. Počítajú s Pánom Ježišom - s Jeho mocou. S tým, že Spasiteľ - Kristus je tu.** To je spomínaný **tretí zázrak.**

Je prepotrebné, aby sa vôňa modlitby dostávala aj do súčasných väzení. Nielen tých, ktoré majú zamrežované okná. Ved' aj pekne zariadený byt, v ktorom sa manželka hádajú či už si nemajú čo povedať - vzájomne sa odcudzili, sa môže stať väzením. Aj dobre platená práca, v ktorej sa kolegom, pokiaľ možno, oblúkom vyhnete, je sťa väzenie. Aj čistá nemocničná izba, kde operovaný leží v bolestiach, môže človeku pripadať ako väzenie. Je mnoho väzení, kde ľudia trpia a potrebujú počuť: **Ježiš - Spasiteľ je tu.**

Späť do Filipis. **Prečo Pán Boh dovolí, aby Jeho služobníci zažívali také ťažké skúsenosti?** – Odpoveď: „**Nie je učeník nad učiteľa, ani sluha nad svojho pána**“ (Matúš 10, 24). Pán Ježiš stál voči rovnakým obvineniam. Keď **Ježiš** učil, mnohých **vyrušoval** (Ján 6, 66: „Vtedy mnohí z Jeho učeníkov odišli a nechodili viac s Ním.“) Keď bohatému mládencovi ukázal, že je pripútaný k svojmu majetku, *odišiel od Ježiša zarmútený* (Matúš 19, 22). Kde komu sa Ježišove požiadavky videli ako **fanatizmus**. Keď sa veľkňaz spýtal Ježiša: „*Si Ty Kristus, Syn Toho Pomazaného?* Ježiš povedal: *Som.*“ Nato ... veľkňaz ... povedal: ... **Počuli ste rúhanie.**“ (Marek 14, 61b – 64a).

Pán Ježiš mal na konci trňovým vencom skrvavenú hlavu, roztrhané šaty a chrbát plný rán. Ako narušiteľ pokoja, fanatik a burič bol odsúdený na smrť. – „*Nie je učeník nad učiteľa, ani sluha nad svojho pána.*“ Ani Pavel a Sílás neboli. **A dnes?** – Rušitelia pokoja, fanatici, ľudia s neželanými názormi. – To si dnes ne jeden myslí o kresťanoch.

Potupení, chrbát jedna veľká rana, zosilnené väzenie, budúcnosť otázna, no **Pavel a Sílás robia to, čo vždy:** Počítajú so svojim Pánom Ježišom Kristom. **Neorientujú sa na to, čo bolo** – čo im spôsobili nepriatelia. **Neorientujú sa ani na neistú budúcnosť. Orientujú sa hore.**

V temnici znie ich chválospev, ktorý je posilou, útechou, liekom pre dušu. Väzni počúvajú (v. 25) ako Pavel a Sílás chvália Boha a vôňa ich modlitby je silnejšia ako nenávisť ich nepriateľov, ako smútok a obavy ich priateľov.

Orientujú sa hore. K Pánovi Ježišovi, ktorý povedal: „*Pretože ja žijem, aj vy budete žiť*“ (Ján 14, 19b),

- aj keď vás vysmievajú, potupujú a zlorečia vám,
- aj keď vás zbijú a uväznia, - aj keď vás priklincujú,
- aj keď vás upália, ukameňujú.

Polnoc je začiatkom nového dňa. Vo viere vo vzkrieseného Krista spievajú. Je to **modlitba Bohu príjemnejšej vône, ako to najvoňavejšie kadidlo. Modlitba, ku ktorej sa aj my máme pripojiť.** Ved' **zlo nie je prekonané tým, že hľadáme na zlo. Zlo je prekonané, keď hľadáme na dobro - orientáciou hore, na Božiu moc.**

Viera v Krista je vtáča, ktoré spieva, aj keď je ešte temná noc.

Počujeme (vo v. 26), že „*odrazu nastalo veľké zemetrasenie, takže sa otriasali základy žalára, všetky dvere sa razom otvorili a všetkým sa uvoľnili okovy.*“ To je **štvrtý zázrak.** Cesta k slobode je pre väzňov voľná, no **žalárnik sa dostáva do beznádejnej situácie.** Vidí iba

jedno východisko: siahnuť si na život. Ved' mal výslovný príkaz, aby Pavla a Síla starostlivo strážil (v. 23b). A potom počuje: „*Neubližuj si! Ved' sme všetci tu!*“ (V. 28). On, ktorý **si dosiaľ pripadal ako biela vrana medzi stratenými prípadmi, ako spravodlivý medzi lotrami** (poznať to aj z toho, že odviezol dôkladnú prácu: Pavla a Síla zavrel do vnútorného väzenia a nohy im do klady) - **spoznáva, že nie v prvom rade v base zadržaní ľudia, ale on sám je uväznený - on je stratený prípad. On potrebuje Záchrancu.**

„*Neubližuj si! Ved' sme všetci tu!*“

K vykúpeniu v kresťanskom zmysle nedochádza na úkor ostatných, je vyslobodením aj pre žalárnik. Padá pred Pavlom a Sílom a pýta sa ich **najdôležitejšiu zo všetkých otázok: „Čo mám činiť, aby som bol spasený?“** (V. 30b). Počuje jednoznačnú odpoveď:

„**Ver v Pána Ježiša a budeš spasený ty aj tvoj dom!**“ (V. 31). **Ver v Pána Ježiša - dôveruj Mu. V tom je spása** - záchrana pre teba, tvojich domácich, pre každého, kto uchopí ruku, ktorú k nemu milosrdne vystiera Ježiš. **Vo väzení mesta Filipis svetlo víťazí nad temnotou.**

Na znak pokánia **obmyje žalárnik Pavlovi a Sílovi ich rany. On sám je vodou krstu obmytý zo svojich hriechov.** To je **piaty**

zázrak. Možno krstnou misou bola práve nádoba s vodou, z ktorej im čistil rany. Nasleduje prestretý stôl. **Je veľmi dobre možné, že sa láme chlieb a kalich koluje.** Spása vytvára spoločenstvo pri stole. Koná sa párty u riaditeľa väznice. **Všetci smú okúsiť, aký dobrý je Pán.** Vládne radosť, že **Pán Ježiš je Záchrancom stratených prípadov.** Naplňajú sa slová **Ž 126, 1 - 3:** „*Keď zmenil Hospodin údel Siona, boli sme ako vo sne. ² Vtedy sme mali ústa plné smiechu a jazyk plesania. Vtedy hovorili medzi pohanmi: Veľké veci urobil s nimi Hospodin! ³ Veľké veci urobil s nami Hospodin, preto sme sa radovali.*“

Evanjelium je záchranné lano hodené Bohom nám na záchranu, aby mnohí spoznali: Ježiš je Záchranca. Pod' k Nemu, chop sa Ho, drž sa Ho. „**Ver v Pána Ježiša a budeš spasený ty aj tvoj dom!**“ Vôňa modlitby, oslavy Boha a zápasu, je príjemná Pánovi. **On otvára brány rôznych väzení aj v súčasnosti a raz otvorí aj brány hrobu.** Pach smrti bude premožený vôňou evanjelia. **Pán vo svojom čase a svojím spôsobom predivne odpovie na modlitby tých, ktorí k Nemu volajú.** Amen.

Použitím viacerých prameňov: **Martin Šefranko, evanjelický a. v. farár**